

ביאור בדרך אפשר

1 הַחֲדָשׁ הַזֶּה חודש ניסן יהיה לְכֶם לבני ישראל ראש חֲדָשִׁים
 2 וְגוֹ', הַחֲדוּשׁ הַרְאִשׁוֹן לַחֲדוּשֵׁי הַשָּׁנָה וּמִבֵּיא כ"ק אֲדָמוֹר ה'צִמַח
 3 צֶדֶק בְּמֵאֲמָרוֹ מֵאֲמַר חֲסִידוֹת שְׁלוֹ 'דְּבוּר הַמִּתְחִיל' הַפּוֹתָה בַּפֶּסוּק
 4 זֶה 'הַחֲדוּשׁ הַזֶּה לְכֶם...' מִשְׁנַת תְּרַכ"ו³ שְׁאֲמָרוֹ קִדְם
 5 הַסְּתַלְקוּתוֹ⁴ קָרוֹב לַיּוֹם הַסְּתַלְקוּתוֹ
 6 (ב"ג ניסן אותה שנה וְהָרִי הַשְּׁנָה
 7 היא שְׁנַת הַמֵּאָה לַהַסְּתַלְקוּת-
 8 הַלּוּלָא שְׁלוֹ) מֵה שְׁפָתוֹב
 9 בַּמִּדְרָשׁ⁵ "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם",
 10 הָדָא הוּא דְכְּתִיב⁶ זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 11 "אֲשֶׁרִי הַגּוֹי אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֵי,
 12 הָעָם בָּחַר לְנַחֵלָה לוֹ",
 13 מִשְׁבַּחַר הַקֶּבֶ"ה בְּעוֹלָמוֹ קָבַע
 14 בּוֹ רָאשֵׁי חֲדָשִׁים וְשָׁנִים,
 15 וּכְשֶׁבַח בְּיַעֲקֹב וּבְנָיו קָבַע בּוֹ
 16 רֵאשׁ חֲדָשׁ שָׁל גְּאוּלָּה, שְׁבוֹ
 17 בַּחֲדוּשׁ נִסָּן נִגְּאָלוֹ יִשְׂרָאֵל
 18 מִמִּצְרַיִם, וּבּוֹ בַּחֲדוּשׁ נִסָּן
 19 עֲתִידִין לְהַגָּאֵל, שְׁנֵאֲמָר⁷
 20 "בִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
 21 אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת" בַּגּוּאֵלָה הַעֲתִידָה
 22 לְבוֹא, וְהַרְמִיּוֹן בֵּין גְּאוּלָּה מִצְרַיִם
 23 לַגּוּאֵלָה הַעֲתִידָה מִלְּמַד גַּם כִּי כֶּשֶׁם
 24 שֶׁהִיִּצִיאָה מִמִּצְרַיִם הֵייתָה בַּחֲדוּשׁ נִסָּן
 25 כֵּן גַּם הַגּוּאֵלָה הַעֲתִידָה לְבוֹא תְּהִיָּה
 26 בַּחֲדוּשׁ נִסָּן.

**בס"ד. שבת פרשת ויקהל-פקודי,
 פרשת החודש, מברכים החודש
 ניסן, ה'תשכ"ו**

(הנחה בלתי מוגה)

1 הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם ראש חֲדָשִׁים וְגוֹ',² וּמִבֵּיא
 2 כ"ק אֲדָמוֹר ה'צִמַח צֶדֶק בְּמֵאֲמָרוֹ
 3 'דְּבוּר הַמִּתְחִיל' זֶה מִשְׁנַת תְּרַכ"ו³ שְׁאֲמָרוֹ קִדְם
 4 הַסְּתַלְקוּתוֹ⁴ (וְהָרִי הַשְּׁנָה היא שְׁנַת הַמֵּאָה
 5 לַהַסְּתַלְקוּת-הַלּוּלָא שְׁלוֹ) מֵה שְׁפָתוֹב בַּמִּדְרָשׁ⁵
 6 "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם", הָדָא הוּא דְכְּתִיב⁶ "אֲשֶׁרִי
 7 הַגּוֹי אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֵי, הָעָם בָּחַר לְנַחֵלָה לוֹ",
 8 מִשְׁבַּחַר הַקֶּבֶ"ה בְּעוֹלָמוֹ קָבַע בּוֹ רָאשֵׁי חֲדָשִׁים
 9 וְשָׁנִים, וּכְשֶׁבַח בְּיַעֲקֹב וּבְנָיו קָבַע בּוֹ רֵאשׁ חֲדָשׁ
 10 שָׁל גְּאוּלָּה, שְׁבוֹ נִגְּאָלוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וּבּוֹ
 11 עֲתִידִין לְהַגָּאֵל, שְׁנֵאֲמָר⁷ "בִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
 12 מִצְרַיִם אֲרָאֲנוּ נִפְלְאוֹת".

ביאור בדרך אפשר
 37 רְבוּתֵינוּ ז"ל¹¹ בַּמִּשְׁנָה מְזַכְּרִין יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּלִילוֹת, דְּהֵינּוּ
 38 גַם בְּלִילוֹת, וְצָרִיךְ לְהִבִּין מֵה נִשְׁתַּנָּה בְּמֵה שׁוֹנָה וּמִיּוֹחַד גַּם
 39 יְצִיאַת מִצְרַיִם מִכָּל שֶׁאֵר הַנְּסִיִּם שְׁלֹא הִזְהַרְנוּ עֲלֵיהֶם
 40 לְהַזְכִּירָם כָּל כָּף, וְאֵילוֹ עַל יְצִיאַת מִצְרַיִם יֵשׁ צִיּוּר מִיּוֹחַד לְהַזְכִּיר אוֹתָהּ
 41 וְהַמְצוּוֹה הִיא גַם בְּלִילָה?
 42 וּמִתְחִיל לְבָאָר הָעֲנִין דִּיִּצִיאַת
 43 מִצְרַיִם, שְׁעַל-זֶה אָמְרוּ
 44 חֲכָמֵינוּ ז"ל¹² "בְּכָל דּוֹר
 45 וְדוֹר חֲזִיב אָדָם לְרֵאוֹת אֵת
 46 עֲצָמוֹ", וְהַמְצוּוֹה הִיא לְהַזְכִּיר אֵת
 47 יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָה
 48 וּבְעָרֵב, כְּאֵילוֹ עֲכָשִׁיו הוּא עֵת
 49 יְצִיאַת מִצְרַיִם, וְעַל כֵּן אוֹמֵר
 50 אֲדָמוֹר ה'צִמַח צֶדֶק בַּמֵּאֲמָר הַנוֹכַח
 51 שְׁיִשְׁנוּ גַם הָעֲנִין דִּיִּצִיאַת
 52 מִצְרַיִם בְּרוּחַנִיּוֹת לְמַעֲלָה
 53 בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וּכְמוֹ כֵּן
 54 לְמַטָּה בְּנִפְשׁ בְּעַבְדוֹת הָאָדָם,
 55 כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבָאָר.
 56 וְהָעֲנִין בְּזֶה, בִּיאוֹר הַמְשַׁמְעוֹת שֶׁל
 57 יְצִיאַת מִצְרַיִם לְמַעֲלָה בְּרוּחַנִיּוֹת
 58 וּבְעַבְדוֹת ה' בְּנִפְשׁ הָאָדָם דְּהֵנָּה
 59 כְּתִיב¹³ "מֵה יָפִית וּמֵה נְעֻמָּת
 60 אֶהְבֶּה בְּתַעֲנוּגִים", שְׁמֵזָה
 61 מֵאֲהַבַת ה' בְּרִנְגָה שֶׁל "אֶהְבֶּה

(ב) וּמִמְשִׁיף בְּמֵאֲמָר⁸ שְׁיֵשׁ לְהַקְדִּים הַקְּצוֹר מֵהַדְּרוֹשׁ ב'תּוֹרָה אור'⁹ עַל
 1 הפֶּסוּק¹⁰ "לָכֵן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי הַנְּיָ' וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם",
 2 שְׁמִבֵּיא שֶׁם מֵאֲמַר רְבוּתֵינוּ ז"ל¹¹ מְזַכְּרִין יְצִיאַת מִצְרַיִם בְּלִילוֹת, דְּהֵינּוּ גַם
 3 בְּלִילוֹת, וְצָרִיךְ לְהִבִּין מֵה נִשְׁתַּנָּה גַּם יְצִיאַת מִצְרַיִם מִכָּל הַנְּסִיִּם שְׁלֹא הִזְהַרְנוּ
 4 עֲלֵיהֶם לְהַזְכִּירָם כָּל כָּף. וּמִתְחִיל לְבָאָר הָעֲנִין דִּיִּצִיאַת מִצְרַיִם, שְׁעַל-זֶה אָמְרוּ
 5 חֲכָמֵינוּ ז"ל¹² "בְּכָל דּוֹר וְדוֹר חֲזִיב אָדָם לְרֵאוֹת אֵת עֲצָמוֹ", בְּכָל יוֹם בְּבִקְרָה
 6 וּבְעָרֵב, כְּאֵילוֹ הוּא עֵת יְצִיאַת מִצְרַיִם, שְׁיִשְׁנוּ גַם הָעֲנִין דִּיִּצִיאַת מִצְרַיִם
 7 בְּרוּחַנִיּוֹת לְמַעֲלָה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וּכְמוֹ כֵּן לְמַטָּה בְּנִפְשׁ בְּעַבְדוֹת הָאָדָם.
 8 וְהָעֲנִין בְּזֶה, דְּהֵנָּה כְּתִיב¹³ "מֵה יָפִית וּמֵה נְעֻמָּת אֶהְבֶּה בְּתַעֲנוּגִים", שְׁמֵזָה

1) מאמר זה הוא חלק ממאמר ד"ה החודש הזה לכם תרכ"ו (כ"ה ב"פתח דבר" לקונטרס "מאמר החודש הזה לכם - תרכ"ו"). וראה גם השיחה בקשר להמאמר (תורת מנחם - התוועדות חמ"ו ס"ע 234 ואילך). 2) בא יב, ב. 3) נדפס באוה"ת שמות ע' רסד ואילך, ובקונטרס כפ"ע (ב' ניסן תשכ"ו) - בתוספת איזה הערות ומ"מ מכ"ק אדמו"ר שליט"א שנדפסו בהתחלת הקונטרס. 4) כן נרשם בא' הביכילאך שבו נמצא מאמר זה (בוכ' 87-שניידערמאן"). 5) שמו"ר פט"ו, יא. 6) תהלים לג, יב. 7) מיכה ז, טו. 8) בהבא לקמן - ראה גם ד"ה החודש באוה"ת בא ח"ח ע' ב"תתקכ ואילך. ד"ה הנ"ל תשי"ז (סה"מ תשי"ז ע' קעד ואילך). פלח הרמון ע"ס שמות ע' סו ואילך. 9) וארא נו, ב. 10) וארא ו, ו. 11) משנה ברכות יב, ב. 12) משנה פסחים קטז, ב. תניא רפמ"ז. 13) שה"ש ז, ז. וראה גם ד"ה החודש עזר"ת (סה"מ עזר"ת ע' קלה ואילך). ד"ה הנ"ל תשי"ד. תשי"ט (סה"מ תשי"ד ע' קכב ואילך. תשי"ט ע' קנו ואילך).